

ย้อมผ้าทอด้วยดินลูกรัง

ผาสะทอนความร้อนครั้งแรกของไทย

บ้านสันติภาพพัฒนา ตำบลโนนป่าขาว อำเภอมหาชัย จังหวัดเลย เป็นแหล่งที่มีดินลูกรังสีแดงสด และมีพืชที่มีเปลือกให้สีหลายชนิด เช่น ประดู่ งาม (ทองกวาว) เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีพืชที่เปลือกมีความเป็นด่างสูงเป็นจำนวนมาก เช่น ยูคาลิปตัส ฝรั่ง

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) โดยสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) ประสบผลสำเร็จในการวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีย้อมผ้าพื้นถิ่นด้วยดินลูกรังที่ช่วยสะท้อนความร้อน

ศ. (วิจัย) ดร.ชุตินา เที่ยมโชติขวลิท ผู้ว่าการ วว. กล่าวว่า วว. โดยศูนย์เชี่ยวชาญนวัตกรรมวัสดุ ประสบผลสำเร็จในการดำเนินโครงการการย้อมผ้าพื้นถิ่นด้วยดินลูกรังที่พัฒนา

ให้เกิดการสะท้อนความร้อน ภายใต้กรอบ โครงการพัฒนานวัตกรรม ยกระดับชุมชนนวัตกรรม โดยมีการดำเนินงานวิจัยและพัฒนา ร่วมกับจังหวัดเลย ณ กลุ่มทอผ้าและตัดเย็บบ้านสันติภาพพัฒนา ตำบลโนนป่าขาว อำเภอมหาชัย จังหวัดเลย และมีต้นแบบผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาด้วยกัน ได้แก่ “ผลิตภัณฑ์ผ้าทอสะท้อนความร้อน” ซึ่งมีจุดเด่นคือ 1.ใช้วัตถุดิบที่มีและผลิตขึ้นในพื้นที่ และ 2.เป็นผ้าที่สะท้อนความร้อนได้ดีกว่าผ้าทั่วไป

“ว. และจังหวัดเลยเป็นพันธมิตรเครือข่ายที่มีความร่วมมือในการใช้เทคโนโลยีผลงานวิจัยและนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาสร้างมูลค่าเพิ่มผลผลิตการเกษตรไม้ดอกไม้ประดับและพืชอัตลักษณ์ของจังหวัดเลย ร่วมกันสนับสนุนผลักดันให้เกิดการนำผลงานวิจัยหรือผลิตภัณฑ์จากงานวิจัยที่เกิดจากความร่วมมือไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ โดยมีหอการค้าจังหวัดเลยเป็นอีกหนึ่งกำลังสำคัญในการส่งเสริมการผลิตและการตลาดให้แก่วิสาหกิจชุมชนในจังหวัด ดังนั้นความสำเร็จร่วมกันในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าทอสะท้อนความร้อนครั้งนี้ เป็นความภาคภูมิใจของเราที่สามารถนำองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ตลอดจน

ศักยภาพในการบริหารจัดการเข้าไปช่วยตอบโจทย์ให้พี่น้องประชาชน ทั้งในแง่การเพิ่มมูลค่าให้กับทรัพยากรพื้นถิ่นสู่การพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์รักษ์สิ่งแวดล้อม รวมทั้งการสร้างโอกาส สร้างอาชีพที่มั่นคงให้กับท้องถิ่น” ผู้ว่าการ วว. กล่าว

ดร.ชุมพล บุษบก นักวิจัย ศูนย์เชี่ยวชาญนวัตกรรมวัสดุ วว. ในฐานะหัวหน้าโครงการฯ กล่าวเพิ่มเติมว่า จากความหลากหลายทางชีวภาพของพื้นที่ที่มวิจัย วว. ได้นำวัตถุดิบที่มีในพื้นที่มาพัฒนาเพื่อให้มีฟังก์ชันการใช้งานที่แตกต่างจากงานของ



กลุ่มทอผ้าและตัดเย็บบ้านสันติภาพเดิม เพื่อให้เกิดอัตลักษณ์ใหม่ขึ้นกับชุมชน คือการใช้เม็ดสีจากดินลูกรังที่ถูกพัฒนาให้สะท้อนความร้อนด้วยเทคโนโลยีที่ วว. พัฒนาขึ้น แล้วนำไปย้อมด้วยผสมกับน้ำเปลือกไม้เพื่อช่วยในการกระจายตัวและยึดติดกับผ้า

จากนั้นใช้พืชที่มีความเป็นด่างสูงในการตรึงสีของดินไม่ให้หลุดออกจากผ้าอีกครั้ง แล้วนำไปทอเป็นผืน ทำให้ผ้าทอเป็นผ้าสะท้อนความร้อนและมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น ซึ่งยังไม่มีพื้นที่อื่นผลิตผ้าชนิดนี้

นอกจากนี้ วว. ยังได้ออกแบบสัญลักษณ์ของกลุ่มให้มีความเป็นเอกลักษณ์ท้องถิ่น โดยใช้ไม้ไผ่และชื่อหมู่บ้านสันติภาพเป็นตัวตั้งต้นในการสร้างสัญลักษณ์ที่ใช้กับผ้าทอ ทำให้มีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับพื้นที่ทั้งตัวผลิตภัณฑ์และตราสัญลักษณ์ผลิตภัณฑ์



ศ. (วิชัย) ดร. ชุลีมา เอี่ยมไสยธิด ผู้ว่าการ วว.



ดร.พณพล บุษบก นักวิจัย ศูนย์วิจัยและพัฒนาสิ่งทอ วว.

“สมาชิกในกลุ่มทอผ้าและตัดเย็บบ้านสันติภาพพัฒนา ได้ย้อมผ้าและนำผ้าไปทอเป็นผืน แล้วจำหน่ายเป็นผ้าสะท้อนความร้อนซึ่งได้ราคาเพิ่มขึ้น ดังนี้ 1.ผ้าฝ้ายสะท้อนความร้อนสามารถจำหน่ายในราคาที่สูงกว่าผ้าฝ้ายปกติจาก 150 บาทต่อเมตร เป็น 300 บาทต่อเมตร เพิ่มขึ้น 100% เมื่อเทียบกับราคาเดิม 2.ผ้าไหมสะท้อนความร้อนสามารถจำหน่ายในราคาที่สูงกว่าผ้าไหมปกติจาก 800 บาทต่อเมตร เป็น 1,200 บาทต่อเมตร เพิ่มขึ้น 50% เมื่อเทียบกับราคาเดิม” ดร.พณพล บุษบก นักวิจัย วว. กล่าวถึงผลลัพธ์ที่กลุ่มฯ ได้รับจากการบูรณาการดำเนินงานของ วว. กับพันธมิตรจังหวัดเลย

ผ้าย้อมสีจากธรรมชาติยังมีคุณสมบัติคือสีอาจซีดจางได้เร็ว แต่วิทยาศาสตร์ช่วยลดข้อด้อยตรงนี้ไป สรรหาความเป็นธรรมชาติมาช่วยหนุนเสริม ช่วยยกระดับคุณภาพผ้าทอของไทย.

pornprapais@dailynews.co.th